

Allande Etxart

*Altzai-
Altzabeheiti-
Zunharreta,
Zuberoa (1950)*

Aurkibidea

Biografia

Altzain jaio zen eta Bildozen bizi zen elkarrizketa egin aurreko hogeita hamar urteetan. Egun berean elkarrizketatu zen [Margarita Etxarten](#) senarra.

Zintak

AAZ-001

- **Proiektua:** Alex Artzelus Mujika
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artzelus, Alex
- **Data:** 2011-09-10
- **Iraupena:** 14 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

AAZ-002

- **Proiektua:** Alex Artzelus Mujika
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artzelus, Alex
- **Data:** 2011-09-10
- **Iraupena:** 14 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Artzelus, Alex

Pasarteak

1. Altzain jaio eta Bildozen bizi

- **Erref:** AAZ-001/001
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Altzain jaio, baina Bildozen bizi da azken hogeita hamar urtez. Margerita emaztea Altzabehetikoa du, eskolan ezagutu zuten elkar. Lau anai-arrebatatik azkena. Xaho sorturiko gaztelua dago Altzain.</p>

2. Apaiz euskalzale baten eragina

- **Erref:** AAZ-001/003
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:01:48. **Bukatu:** 00:03:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Altzain eskola publikoa eta pribatua ziren. Berak pribatuan ikasi zuen. Zortea izan zuten bazelako irakasle apaiz euskaltzale bat neskenegunez (larunbatez) kantuan, antzerkia egiten eta abar erakusten ziena. Emaztearen anaia pastoralen errejenta da. Denek maite zuten euskara Altzain.</p>

3. Zuberoako produktuen denda Maulen

- **Erref:** AAZ-001/004
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:03:35. **Bukatu:** 00:05:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Zortzi lan ezberdin egin ditu. Lehen lana, elektronika irakasle Hazparnen. Afrikan egon zen soldadu bi urtez, Nigerren. Berriketari (kazetari?) ere ibilia da Baionako elkarte batentzat. Azken lana, denda bat izan zuen Maulen Zuberoako produktuak saltzeko. Duela sei hilabete hartu du erretreta.

4. Itzulpenak eta interprete lanak

- **Erref:** AAZ-001/005
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:05:06. **Bukatu:** 00:07:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara

Laburpena:

Urtebete lasai hartu nahi du, irakurri, Interneten ibili... Itzulpenak egiten ditu eta batutik zuberotarrerako egokipenak ere bai. Aldi bereko interpretari lanak ere egiten ditu.

5. Zuberoan "Euskaraz Bai" ekimena

- **Erref:** AAZ-001/006
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:07:35. **Bukatu:** 00:08:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara

Laburpena:

"Euskaraz bai" ekimena abian jarri zen Zuberoan, hegoaldeko "Bai euskarari"ren parekoa da. 30 saltegi sinatu zuten akordioa eta pertsona bat dabil hori dinamizatzen. Denda horietako produktuei zuberotarrez izenak ezartzen, eta abar.

6. Aragoi aldeko emigrazioa handia Maule inguruan

- **Erref:** AAZ-001/007
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:08:54. **Bukatu:** 00:10:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industrialia
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Aragoi aldetiko emigrazio handia jaso du Maulek azken mendean. Espartin lantegietara etorri ziren. Maulek bere biztanleria bikoiztu zuen denbora gutxian. Jende horrek ez du euskararik ikasi

7. Euskal giroa suspertzen

- **Erref:** AAZ-001/008
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:10:27. **Bukatu:** 00:13:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Lehenago bazen euskararen kontra ozenki mintzatzen zen jendea. Orain ez. Ikastolaz gain, bada Zuberoan Herri Elkargoa (mankomunitatea), eta euskara teknikaria du. Saltegieta hainbat afitxa eramaten da euskaraz eta frantsesez, doan, eta ondo hartuak izaten dira. Herriko festetako karteekin eta abar jarraitu nahi dute. Zubietakoekin batera besta bat egin dute aurten.

8. Euskararen egoera txarra Zuberoan

- **Erref:** AAZ-002/002
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:00:43. **Bukatu:** 00:03:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskara suspertu nahi dute leku publiko guztietan elebiz egon daitezen gutxienez idatziak. Zuberoan euskarak ez du ez lurralderik ez inolako aitoprenik. Kontzientzia aldaketa baldin bada egoera ere aldatzen ahalko da, naski. Lege aldetik babestua behar luke euskarak, baina lurralde bat izatea ere premiazkoa da.

9. Euskaldun kopurua behera

- **Erref:** AAZ-002/003
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:03:23. **Bukatu:** 00:06:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Orain dela urte batzuk %60-70 ziren euskaldun, baina kopuru hori behera doa. Gaur egun Bada gazte euskaldun gehiago Maulen Santa Grazin baino. Arrazoi ugari daude transmisioa haustea azaltzen dutenak, tartean Zuberoako populazioa bera ere jaistea.

10. Ikastolaren lehen urratsak Zuberoan

- **Erref:** AAZ-002/005
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:06:27. **Bukatu:** 00:09:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

1979an sortu zen Seaskako ikastola mugimendua. Momentu hartan irakasle izatea proposatu zioten eta onartu egin zuen. Maulen hasi ziren herriko etxeak utzi gela batean 12 ikaslerekin. Beraiek egiten zuten materiala zubereraz. Auzapeza alde izan zuten hasiera hartan, baina lehen maila ezarri zutelarik hasi ziren arazoak. Sohütako ikastola 1996an eraiki zuten gurasoek sos laguntzarik Gabe. Gaur egunean 100 haur baino gehiago dabilta.

11. Euskal Irratiak

- **Erref:** AAZ-002/006
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:09:05. **Bukatu:** 00:10:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Zuberoan beste irrati batek egiten die konkurrentzia baina iparraldeko euskal irratiek badute entzulerik! Bakoitzak bere aldera emankizunak egiten ditu, eta gero oroek elkarrekin ere bai.

12. Abertzaletasuna eta euskara

- **Erref:** AAZ-002/007
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:10:26. **Bukatu:** 00:12:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Bozketan %5 da abertzale, baina badira auzapez euskaldunak. Euskaldun ugari dira baina abertzale gutxi. Gipuzkoako egoera ere ez da perfektua, boto abertzale ugari izanagatik ere, berria egunkaria ez baita ia saldu ere egiten.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com